

Εργασία του Θοδωρή Μάρκου Α΄3 Γυμνασίου

στο λογοτεχνικό ανάγνωσμα

«ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ ΜΕ ΦΤΕΡΑ»

της
Μαρίας Παπαγιάννη

Α΄ ομάδα

1. Στο βιβλίο παρουσιάζονται δύο διαφορετικοί κόσμοι. Ο πραγματικός κόσμος της Ρόζας, στη νέα της γειτονιά, και ο πλασματικός κόσμος, στον οποίο δίνει τη μάχη της για τις γλώσσες που χάνονται. Να επιλέξεις τέσσερα (4) αποσπάσματα, δύο από τον κάθε «κόσμο» της Ρόζας που σου παραθέτουμε παρακάτω και να τα σχολιάσεις με το δικό σου τρόπο.

➤ Αποσπάσματα για τη ζωή και τις ανθρώπινες σχέσεις (από τον πραγματικό κόσμο της Ρόζας)

«Ούτε να το σκεφτείς». Να δειλιάσεις δηλαδή, να το βάλεις στα πόδια, να λογαριάσεις μόνο τον εαυτό σου όταν ένας άνθρωπος έχει πέσει σ' ένα τόσο βαθύ πηγάδι.

Σε μια εποχή όπου δίπλα μας ζουν άνθρωποι που αντιμετωπίζουν καθημερινά σοβαρά προβλήματα επιβίωσης και που χρειάζονται ένα χέρι να τους χαϊδέψει την πλάτη και να τους βοηθήσει να συνεχίσουν, είναι δειλία να προχωρήσεις και να μην κοιτάξεις γύρω σου. Να μην απλώσεις το χέρι σου για να βοηθήσεις εκείνον που σε έχει ανάγκη, με τις μεγάλες ή τις μικρές σου δυνάμεις. Κανείς δεν έχει δικαίωμα να σκεφτεί μόνο τον εαυτό του και να αφήνει τους συνανθρώπους του αβοήθητους. Καθήκον καθενός είναι όπως μπορεί να σταθεί πλάι στους αδύναμους και να τους δώσει λίγη από την δύναμη του για να συνεχίσουν την διαδρομή της ζωής που για όλους πρέπει να γίνει καλύτερη.

«Έτσι, φαντάστηκε ότι αυτός ο άλλος κόσμος θα ήταν σαν χαμόγελο. Ένα χαμόγελο που θα ένωνε πολλούς και διαφορετικούς κόσμους, τις μικρές κόκκινες πυγολαμπίδες που αναβόσβηναν στον χάρτη κι όλους τους άλλους, τους πολλούς και διαφορετικούς που βαδίζουν πάνω στη γη».

Η μικρή Ρόζα φαντάστηκε τον κόσμο σαν ένα χαμόγελο, γεμάτο από αγάπη για όλους τους ανθρώπους, τους αδύναμους, τους άστεγους, τους διαφορετικούς. Έναν κόσμο στον οποίο κανένας δε θα φοβάται να αντισταθεί σε όσους είναι έτοιμοι κάνουν το κακό. Χαμόγελο θα μπορούσε να είναι μια κοινωνία όπου όλοι οι άνθρωποι θα είχαν ειρήνη, δουλειά, μια πατρίδα κι ένα μέλλον. Χαμόγελο θα μπορούσε να είναι μια κοινωνία στην οποία όλοι θα μπορούν να ονειρεύονται και να μη φοβούνται.

➤ Αποσπάσματα για τη γλώσσα (από τον φανταστικό κόσμο της Ρόζας)

Η γλώσσα δεν είναι μόνο τα λόγια. Είναι και η ιστορία των ανθρώπων. Αυτά που θυμούνται αλλά και αυτά που ονειρεύονταν.

Η γλώσσα είναι η ταυτότητα κάθε λαού. Μεταφέρει την ιστορία του, τις παραδόσεις του, τα τραγούδια και τα παραμύθια του. Χωρίς τη γλώσσα είναι σαν να μην υπάρχει κανείς, σαν να μην έχει παρελθόν. Αν για παράδειγμα χαθεί η ελληνική γλώσσα, μαζί της θα χαθεί και ο ελληνικός πολιτισμός.

Γιατί η γλώσσα δεν είναι απλά και μόνο επικοινωνία, είναι αυτό που ενώνει τους ανθρώπους που έχουν κοινές ρίζες και που δεν τους αφήνει να αποκοπούν από αυτές.

-... γιατί οι Γλωσσοκτόνοι θέλουν να εξαφανίσουν όλες τις γλώσσες; Γιατί θέλουν να γίνουν πανίσχυροι, και η γλώσσα είναι όπλο. Αν δεν έχεις τη γλώσσα, δεν μπορείς να μιλήσεις, να απαιτήσεις, να φωνάξεις.

Η γλώσσα είναι όπλο. Είναι η ταυτότητα κάθε λαού. Αν οι γλώσσες χαθούν, θα χαθεί μαζί και η διαφορετικότητα που κάνει τον κόσμο σαν ένα πάζλ με πολύχρωμα διαφορετικά κομμάτια που όλα μαζί συνθέτουν μια εικόνα. Αν όλα τα κομμάτια ήταν από ίδιο χρώμα δεν θα υπήρχε η εικόνα. Έτσι και με τις γλώσσες, εάν χαθούν, μαζί θα χαθούν και οι πολιτισμοί των ανθρώπων που τις μιλούν, οι παραδόσεις, οι αξίες και οι ιστορίες τους... κι εκείνοι θα είναι κομματάκια ενός μονόχρωμου πάζλ που δεν θα μπορέσουν ποτέ να δημιουργήσουν μια όμορφη εικόνα.

---

2. α) Ποια πιστεύεις ότι ήταν τα βασικά μηνύματα – ιδέες που ήθελε να περάσει η συγγραφέας μέσα από αυτήν την ιστορία;

Πιστεύω ότι η συγγραφέας μέσα από το βιβλίο της θέλει να κάνει τον αναγνώστη να καταλάβει ότι η ζωή του ανθρώπου είναι μια συνεχής μάχη στην οποία πρέπει να αγωνίζεται για τον ίδιο, για τους άλλους ανθρώπους που έχουν την ανάγκη του, για να μην

χαθεί η ιδέα ότι ο κόσμος που ζούμε μπορεί να γίνει καλύτερος αν εμείς οι ίδιοι το προσπαθήσουμε.

Επίσης το βιβλίο αυτό περνά στον αναγνώστη το μήνυμα πως για ό,τι κανείς θέλει να κερδίσει, πρέπει να πολεμά, να μην τον σταματούν αδυναμίες που μπορεί να έχει, όπως το κοριτσάκι της ιστορίας που αντιμετωπίζει πρόβλημα με την υγεία του, ή ο ψαράς πατέρας της που ήθελε να γίνει ποιητής και έγραφε κρυφά ποιήματα...

Τα παπούτσια του βιβλίου δεν είναι παπούτσια για όλους, είναι παπούτσια δύναμης και φαντασίας μόνο για εκείνους που νοιάζονται για τους άλλους και είναι έτοιμοι να πολεμήσουν για αυτούς και να τους υπερασπιστούν μέσα σε μια δύσκολη για όλους μας καθημερινότητα.

Σε μια καθημερινότητα που πολλές φορές δεν αφήνει να δεις πόσο εύκολο είναι να βοηθήσεις τον διπλανό σου που έχει ανάγκη.

Τέλος, με το ταξίδι της Ρόζας που ακολούθησε το γάτο της τον Γκαμπίτο στην Πολιτεία του βυθού, η συγγραφέας μάς δείχνει και τη σημασία που έχει η γλώσσα στην ύπαρξη των ανθρώπων, καθώς είναι η ταυτότητα τους, το παρελθόν τους, το παρόν και το μέλλον τους.

**β) Πώς αντιλαμβάνεσαι τον τίτλο του βιβλίου;
Εσύ φοράς κάπου-κάπου «παπούτσια με φτερά»;
Κι όταν τα φοράς... πού σε ταξιδεύουν;**

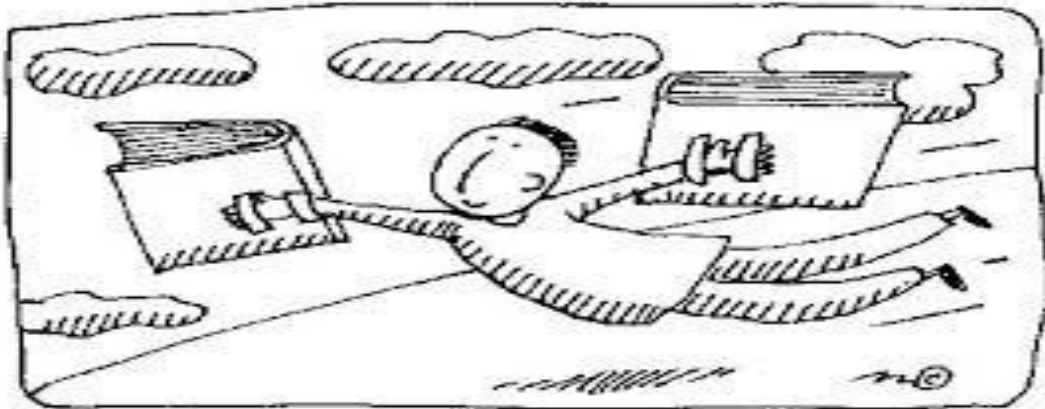
«Παπούτσια με φτερά» όλοι βάζουμε όταν κλείνουμε τα μάτια μας. «Παπούτσι με φτερά» είναι η δύναμη που

κρύβουμε όλοι μέσα μας, ακόμα κι αν η εξωτερική μας εικόνα μάς δείχνει αδύναμους.

Είναι το όνειρο που κάθε παιδί ή ενήλικος προσπαθεί να κυνηγήσει. Άλλες φορές για να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες της ζωής και άλλες φορές για να πραγματοποιήσει τις προσδοκίες του. Η φαντασία που μπορεί να ανοίξει για τον καθένα μας δρόμο στη ζωή και να μας απογειώσει σε ένα ταξίδι αναζήτησης.

Έτσι αντιλαμβάνομαι τον τίτλο του βιβλίου της Μαρίας Παπαγιάννη....

Όσο για το εάν φρω και εγώ τέτοια παπούτσια, ναι συχνά, αυτά είναι εκείνα που με κάνουν να προσπαθώ όταν αντιμετωπίζω τις μικρές δυσκολίες της δικής μου ζωής. Με ταξιδεύουν στον τελικό στόχο μου και μου δείχνουν τη διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσω. Υπάρχουν πάντα κάπου πλάι μου έτοιμα να τα φορέσω όταν τα χρειαστώ και να μου δώσουν δύναμη.

3. Στο βιβλίο υπάρχουν πολλά αποσπάσματα στα οποία διαφαίνονται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά μετανάστες/πρόσφυγες και οι οικογένειές τους. Ποια από αυτά τα αποσπάσματα ξεχώρισες και

γιατί; Γράψε ποια θεωρείς ότι είναι, κατά τη γνώμη σου, τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά των μεταναστών που ζουν σε μια «άλλη» πατρίδα.

Απόσπασμα 1^ο: σελ:18: « Μόνο για λίγο η Ρόζα σκέφτηκε ότι στην παλιά πολυκατοικία στον κάτω -κάτω όροφο έμενε ο Χασίμ με την οικογένεια του. Είχαν έρθει από το Πακιστάν και οι γονείς του δεν είχαν δουλειά και ο Χασίμ δεν είχε παιχνίδια.... Η Ρόζα του υποσχέθηκε ότι θα τον καλέσει για τσάι στο βασιλείο των γάτων».

Απόσπασμα 2^ο: σελ: 53-54 :«... Ο ψηλός με τα μαύρα φώναζε ότι ήρθε η ώρα να καθαρίσουμε τις πλατείες από τους μετανάστες και πρόσφυγες και ότι η Ελλάδα ανήκει στους Έλληνες και όχι στα μαυράκια και τα Πακιστανάκια ... Ανέβηκαν όλοι στα μηχανάκια τους και έφυγαν φωνάζοντας κάτι που πάλι η Ρόζα δεν κατάλαβε.»

Απόσπασμα 3^ο: σελ: 156- 157: «... Ξαφνικά ακούστηκε ένας μεγάλος θόρυβος σαν τζάμι που σπάει και μετά κλάματα και ο Μούσα πετάχτηκε από την αποθήκη φωνάζοντας: Ρίμα;..... Τρελέ, του είπε χαμογελώντας η Ρίμα. Δεν το βάζεις κάτω με τίποτα.»

Στα τρία αυτά αποσπάσματα του βιβλίου βλέπουμε ξεκάθαρα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες και μετανάστες που έχουν ξεριζωθεί από την πατρίδα τους αναζητώντας μια καλύτερη ζωή σε κάποια άλλη χώρα. Στο πρώτο απόσπασμα φαίνεται η δύσκολη καθημερινότητα που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες αυτών των ανθρώπων, που πολλές φορές δεν έχουν

δουλειά, ζουν φτωχικά, απομονωμένοι από τους άλλους, ενώ τα παιδιά τους στερούνται όχι μόνο παιχνίδια και βασικά είδη, αλλά και φίλους, καθώς -όπως αναφέρεται και στο βιβλίο- ο Χασίμ στεναχωριέται που φεύγει η Ρόζα από την πολυκατοικία, καθώς είναι η μοναδική του φίλη.

Στο δεύτερο και στο τρίτο απόσπασμα φαίνεται ξεκάθαρα η εχθρική συμπεριφορά που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες και οι μετανάστες από ορισμένες ομάδες ανθρώπων, ρατσιστών, που δεν μπορούν να καταλάβουν ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν ίσα δικαιώματα ανεξάρτητα από το εάν είναι μαύροι ή άσπροι, Έλληνες, Πακιστανοί, Αφρικανοί ή Ασιάτες. Πολλές φορές οι ομάδες αυτές συμπεριφέρονται με βιαιότητα στους μετανάστες, πιστεύοντας λανθασμένα ότι η Ελλάδα ανήκει μόνο στους Έλληνες, χωρίς να καταλαβαίνουν ότι κανένας δεν θα εγκατέλειπε την πατρίδα του αν δεν βρισκόταν σε κίνδυνο και εάν δεν είχε την ανάγκη να αναζητήσει μια καλύτερη ζωή. Δεν είναι λίγες μάλιστα οι περιπτώσεις που βιαιοπραγούν σε βάρος μεταναστών, δεν τους αποδέχονται, όπως για παράδειγμα εκείνους που αρνούνται τα προσφυγόπουλα στα σχολεία.

Έτσι τα προσφυγόπουλα και οι οικογένειες τους βρίσκονται αντιμέτωποι με ρατσιστικές συμπεριφορές ανθρώπων που ξεχνούν ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα να αναζητούν καλύτερες συνθήκες ζωής.

